

New York City is megadruk, maar vanaf Grand Central Terminal zit je zo op plekken waar je even op adem kunt komen. Met de metro, een ferry of zelfs de fiets ben je er zo. Kijk! De sporen van een prairiewolf

tekst MAARTJE VAN HOEK illustratie NINA HEWELT

ONTSNAPPEN UIT MANHATTAN

SANDY HOOK

50 minuten van Grand Central Terminal:

15 minuten metro, 35 minuten ferry:

'Welkom op het eiland van de blote mensen.' Zo begroet parkwacht Catherine Dzubaty – een gedrongen Amerikaanse in een strak rangerpak – de bezoekers van het schiereiland Sandy Hook. De Sea Streak is de supersnelle boot die vanaf Pier 11, vlakbij Wall Street, de oversteek maakt naar New Jersey. Een van de routes leidt naar Sandy Hook (35 minuten varen), een schiereiland dat in de jaren vijftig vol raketten stond om New York tijdens de Koude Oorlog te beschermen. Dzubaty overhandigt een kaart van het tien bij anderhalve kilometer metende eiland en waarschuwt nogmaals: 'Op een van de stranden is zwemkleding 'een optie'. Het eiland is groen en staat vol struikgewas. Op doordeweekse dagen overheerst hier de rust. De kiezelstranden zijn keurig onderhouden en de bezoekers op twee handen te tellen. Naakte bezoekers: nul.

Fietsen over de fietspaden van het eiland moet wel met kleren aan, zegt Dzubaty nog. Fietsen zijn hier niet te

huur, maar mogen mee op de boot vanuit Manhattan. Wandelen over het eiland kan ook prima, bovendien gaat vanaf het haventje een gele schoolbus, die stopt bij alle stranden. De weg kwijtraken op Sandy Hook (van het Nederlandse 'Sant Hoek') is onmogelijk en de kaart overbodig: er loopt een goed onderhouden fietspad van Fort Hancock naar de noordpunt, de zes afslagen naar de stranden staan keurig aangegeven.

De friet- en hotdogkraam van Jack staat dit jaar bij de verkeerde afslag, vertelt hij. 'Er is hier niemand.' Maar dat is juist zo prettig. Hij staat bij de ingang van het vissersstrand, de vissers lopen allemaal het strand op met een koelbox vol eten voor de hele dag. In de lege box gaat de vangst mee naar huis. Zelf iets te eten meenemen is een aanrader, Sandy Hook staat niet bekend om de culinaire hoogstandjes. Slappe friet met gesmolten plakjes cheddarkaas eroverheen is wat Jack serveert. 'Heerlijk', vindt hij zelf. Vergeet niet op deze voormalige legerbasis langs de verlaten landhuizen te lopen of fietsen – vlakbij de vuurtoren – waar tot 1920 Amerikaanse

soldaten woonden. De eerdergenoemde raketten staan ook nog op het eiland, prominent naast het fietspad. Wees gerust, ze werden al in 1974 onbruikbaar gemaakt. De enige hedendaagse vijand op dit eiland is de struik gifsumak (*poison ivy* in het Engels) die wild over het eiland woekert en een heftige allergische huidreactie kan veroorzaken. Maar ook daarop is ranger Dzubaty voorbereid. In haar pickuptruck ligt een EHBO-koffer zo groot, dat ze het hele eiland van anti-gif kan voorzien.

Sandy Hook: per Sea Streak vanaf Pier 11 of 34th Street terminal: 45 dollar retour (cash!) of goedkoper via groupon.com. Neem vanuit Manhattan een huurfiets mee op de boot.

THE CLOISTERS

60 minuten fietsen van Grand Central Terminal.

In New York geldt: wie reist naar de laatste halte van een metrolijn, wordt gezien als een avonturier. De blauwe A-metrolijn loopt tot aan de halte 207th street in het noordelijkste puntje van Manhattan. Vanaf daar is het een aangename wandeling door de wijk Inwood naar Fort Tryon Park.

Fietsen kan ook: langs de rivier de Hudson loopt vanaf het nieuwe World Trade Center een geweldig fietspad omhoog tot aan 181st Street. Op een van de hoogste punten van Manhattan, in Fort Tryon Park, ligt op een steile berg The Cloisters (de kloosters), een minder bekende afdeling van het drukbezochte Metropolitan Museum of Art.

In dit kasteelachtige klooster woonden nooit nonnen of paters, hoe graag de Amerikanen dat ook willen. Het is gebouwd met bouwmaterialen van vijf verwoeste kloosters uit Frankrijk en het noorden van Spanje. De stenen werden in de jaren dertig per schip naar New York gebracht. Een bezoek is een verademing. Dat hier nooit door echte gelovigen ook maar één schietgebedje is gebeden, is snel vergeten. Dit moet de stilste plek van Manhattan zijn: alleen het geruis van de bomen is hoorbaar, bezoekers fluisteren alsof ze zelf in het klooster zitten. Deze plek heeft iets mystieks.

De tentoongestelde grafstenen, apostelbeelden, wandkleden en relikwieën in The Cloisters komen uit het Europa van de Middeleeuwen en hoe bijzonder die ook zijn, veel bezoekers komen vooral om te dwalen door de prachtig onderhouden tuinen van de dependance van het Metropolitan. De binnentuin, met bogen en een klassiek fonteintje in het midden, nodigt uit tot een meditatie dutje op een van de banken. Dagelijks om drie uur geven studenten geschiedenis rondleidingen in het klooster. En: de klim naar boven en beneden door het park zou goed kunnen doorgaan voor een korte bergpas in de Ardennen. Wie het lukt per fiets de top te bereiken, kan rekenen op applaus van de parkeerwacht.

The Cloisters, 25 dollar, 7 dagen per week open.

MOUNT BEACON EN DIA BEACON

90 minuten met de trein van Grand Central Terminal.

Andy werkt vanuit het dorp Beacon in de staat New York voor computerbedrijf IBM, maar beklimt daarnaast dagelijks Mount Beacon met zijn hond Maple. Wie geluk heeft, komt onderaan de berg de gesperde veer-

tiger tegen in diens eeuwige korte broek. Wie nog meer geluk heeft, mag achter hem aan. Hij weet alles van 'zijn berg'. Hij houdt er flink de pas in. Maar na een treinreis van 90 minuten (Metro North) vanaf Grand Central Terminal in New York voelt een spannende wandeling bergop met Andy als een verlichting. Herten en wegschietende vossen wijst hij aan. 'Kijk! De sporen van een prairiewolf lopen om de vlierbessenstruik.' Ja, we zijn hier echt dichtbij miljoenenstad New York én echt in de natuur. De ochtendmist ligt nog op de groene bladeren. Het pad omhoog tussen de bomen is rotsachtig, dus goede wandelschoenen zijn een must. Op een heldere dag kijk je vanaf de top (een klim van 40 minuten) van de berg tot twintig kilometer ver over de Hudsonrivier en voorbij het Catskills-gebergte.

Beacon was tot 2003 een dorp in verval in de landelijke Hudson Valley. Toen besloot het kunstcollectief DIA zich in de oude koekjesverpakkingenfabriek van Beacon te vestigen. Het museum voor hedendaagse kunst oogt van buiten als een Nederlands crematorium. DIA kocht het gebouw voor 1 dollar. En liet het voor 1,7 miljoen dollar opknappen. Dia betekent 'doorgaan' in het Grieks – het museum is gigantisch groot, maar voelt leeg. De sculpturen en schilderijen in de 31 ruimten zijn veelal abstract en minimalistisch. Het zijn bijvoorbeeld meterslange rechthoekige houten sculpturen van Carl Andre en lange, uit metaal gebogen werken om doorheen te wandelen van Richard Serra. Directeur Susan Sayre Batton legt uit: 'We bombarderen bezoekers niet met kunst. Dit museum is om te ademen.' Ademen kan ook prima tijdens de treinreis. De eerste vijftien minuten

van de reis vanaf New York gaan door de stad, maar daarna tuft het boemeltje rechts van de Hudson (ga dus links in de trein zitten) naar het noorden. Met uitzicht over de rivier, haar bruggen en de groene heuvels aan de overkant.

Retour treinreis naar Beacon met Metro North 40 dollar.
DIA Beacon: 12 dollar. Gesloten op dinsdag en woensdag.

FIRE ISLAND

90 minuten van Grand Central Terminal,
75 minuten trein, 15 minuten boot

Alleen al voor de ontbijtpannekoeken van restaurant Rachel's in Ocean Beach is de tocht naar Fire Island de moeite waard. De pannenkoeken met chocolade en bessen zijn op dit auto-vrije schiereiland een delicatessen van formaat (waarmee wordt bedoeld: ze zijn voortreffelijk, maar deel gerust een portie met z'n tweeën). Fire Island is een 30 kilometer lange en 500 meter brede strook zand voor de kust van Long Island – wie tijdens de landing naar luchthaven JFK goed uit het vliegtuigraam kijkt, kan het zien liggen. De Amerikanen, die op dit autovrije vakantie-eiland hun tweede huizen bouwden, lieten een vrolijk allegaartje aan hutjes en huisjes achter. Het lijkt in niets op de ultrachique Hamptons verderop op Long Island. Via Airbnb zijn de huizen op Fire Island nog te huur ook. De stranden, want daar komen de toeristen op Fire Island vooral voor, zijn leeg, uitgestrekt, wild en aantrekkelijk

on-Amerikaans. Op veel stranden zie je in geen velden of wegen een strandwacht met een schelle fluit. De cocktails worden niet gemixt aan het strandbed, zoals in Miami. De overheersende sfeer: eigen handdoek mee, een koelbox met lekkers, voeten in het zand en na zonsondergang rozig een grote lap vlees op de barbecue gooien. Het schiereiland is goed te bereiken, een dagtrip is een mogelijkheid. Maar het gaat hier vooral om het gevoel dat je krijgt, zeggen de bewoners, als je langer blijft logeren. Een nadeel is dat je vanaf Manhattan een paar keer moet overstappen. Vanaf Penn Station gaat de trein naar Babylon. Daar overstappen op de trein naar Bay Shore. Dan nog tien minuten wandelen naar de ferry.

Bij veel reizigers staat Fire Island bekend als feesteland voor homo's (dat deel heet Cherry Grove), maar het is ook heel erg aantrekkelijk voor gezinnen. Je fietst hier of je loopt, de bagage wordt met een golfkarretje naar het hotel gebracht. Het Fire Island Hotel & Resort ligt in een stille hoek van het eiland, op een aangepaste twintig minuten van de restaurants zoals Rachel's. Supermarkteigenaar Derek uit Ocean Bay Park verdient een eervolle vermelding. Een vergunning om drank te verkopen heeft hij niet, maar na twee keer vragen heeft hij – onder de toonbank – nog een fles rood liggen. De vakantie kan beginnen.

Trein Long Island Railroad vanaf Jamaica naar Bay Shore: 12 dollar.
Daar op de ferry naar Fire Island: retour 18 dollar.

TOMPKINSVILLE OP STATEN ISLAND

45 minuten van Grand Central Terminal:
15 minuten metro, 30 minuten boot.

Het is een trucje dat veel toeristen kennen. Om de dure boot naar Liberty Island (het Vrijheidsbeeld) en Ellis Island te ontwijken, neme men

vanaf het zuidelijkste puntje van Manhattan de Staten Island Ferry. Dat is een indrukwekkend oranje en gratis alternatief dat tenslotte ook langs het Vrijheidsbeeld en de haven van New York vaart. De tocht duurt een klein half uur. Eenmaal op de kade van Staten Island stappen de meeste toeristen direct weer terug de boot op. Maar dat is jammer, want zelfs op Staten Island (New Yorkers noemen dit het vergeten stadsdeel, ze komen er zelden) zijn plekken te vinden die je op Manhattan of in Brooklyn niet vindt. Zoals Victory Boulevard in de wijk Tompkinsville, op een kwartier flink doorwandelen van de veerhaven. Er gaan ook veel bussen die kant op. In Tompkinsville woont de Sri Lankaanse gemeenschap van New York. Het stikt er van de nagelsalons en eenvoudige restaurants en luide Bollywoodmuziek schalt vanuit de winkels de straat op. In de vele supermarkten koop je de meest exotische drankjes (lycheesap, mango met kokos en ananas) voor een habbekrats. Op doorde-weekse dagen is het hier rustig, tijdens de weekeinden wandelen veel Staten Islanders er rond voor de boodschappen. Toeristen zie je hier bijna niet. New Asha is het Sri Lankaans (afhaal)restaurant van kok Viji Devadas. Zij staat over het hele eiland bekend om haar pittige maaltijden en maakt alles zelf; haar recepten zijn geheim. 'Een beetje meer rode pepers?' zegt ze vragend als ze met een grote pollepel een eenpersoonsmaaltijd (10 dollar) opschept. En hup, daar liggen de branders al op je kartonnen bord. 'Dat is goed voor je hart', zegt Viji, en ze verdwijnt in de keuken. New Asha zelf is van het restauranttype plastic stoelen en plastic kleedjes – de kerstkrans met plastic ballen hangt hier in juli nog gewoon aan de muur. Voor de sfeer hoef je hier niet naartoe. Bestel zwarte curry, gemaakt van gerookte kruiden. Die serveert Devadas met kip of inktvis en courgette, wortel en – daar zijn ze weer – rode en groene pepers, in kokosmelk. Probeer de sperzieboontjes waarvan je moet huilen. Pittig, maar oh zo lekker.

Staten Island Ferry: gratis, iedere dertig minuten. New Asha: open van 09.00 tot 22.30 uur.

